

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II.

№ 17566 /II. Inf/II/D/3

Szt.Gen.tel.148.

8733 J5
Warszawa, dn. 21. czerwca 1922 r.

TAJNE
DO
GENERALNEJ ADJUTANTURY NA CZELNEGO WÓDZA

w W a r s z a w i e.

W załączeniu przesyłam do wiadomości odpis raportu Attache Wojsk.w Bukareszcie z dnia 11/VI.b.r. za L. 435/22.

1 załącznik:

Otrzymują:
SzeF Szt.Gen.
Gen.Adjut.Nacz.Wodza
Gabinet Ministra

SzeF Oddz.II.Szt.Gen:

MATUSZEWSKI

Ppłk.p.d.Szt.Gen.

ADJUTANTURA NA CZELNEGO WÓDZA
NACZELNEGO WÓDZA
8733 J5
Wpłynęło dn. 26.VI 1922 roku
Wyszło dn. 1. 1922 roku
Załączników 1.

ATTACHE WOJSKOWY
PRZY POSŁELSTWIE POLSKIM
w Bukareszcie.

Bukareszt, dn. 11. czerwca 1922. r.

L. 435/22.

O d p i s .

W sprawie przyjazdu p. Naczelnika
Państwa do Bukaresztu.

DO

ODDZIAŁU 11 SZTABU GENERALNEGO M. S. WOJSK.

W a r s z a w a .

Upadek gabinetu Ponikowskiego zrobił tutaj bardzo duże wrażenie, nie tyle z powodu możliwej zmiany gabinetu, ile przez spowodowanie odłożenia wizyty Naczelnika Państwa. Raz jeszcze powtarzam, że elementy nam wrogie insynuują w opinii tutejszej katastrofalną wewnętrzną u nas sytuację i że niezaprzeczenie odłożenie wizyty będzie miało złe następstwa, a w każdym razie nie będzie miało tych dodatnich następstw politycznych i wojskowych dla których uzyskania obecna chwila była nader sposobna. Odłożenie wyjazdu do jesieni grozi kolizją z wizytą Massaryka i jest niezaprzeczenie polityczną niezrecznością. Poruszając kwestję przyjazdu, w kilku słowach chciałem zwrócić uwagę na odnoszenie się w tej sprawie posła rumuńskiego w Warszawie pana Florescu, który zresztą nigdy zbyt życzliwego dla nas nie zajmował stanowiska i który obecnie miał jakoby dać znać do Warszawy, że odłożenie wizyty ani sferom dworskim ani rządowym nie jest nie na rękę i nie przedstawia żadnych stron ujemnych i niedogodności. Z całą stanowczością stwierdzam, że nastroj odpowiednich czynników tutejszych jest wzrost przeciwny. Przekonanie to odniosłem niezbitie z rozmów z p. Bratianu, Ministrem Spr. Zagr. Duką i z Ministrem Dworu p. Mishu, którzy jednomyślnie wyrażali duży niepokój i obawę przed odłożeniem zapowiedzianej na 15. b. m. wizyty. Z odłożenia tego, prócz zdaje się p. Florescu zadowolonym serdecznie jest jedynie tu. poseł rosyjski pan Koziełł Poklewski.

/-/ WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI

Za zgodność odpisu:

pplk. i Attache Wojskowy.

Pędracki kpt.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

Roy

8734 J5
Warszawa, dn. 21. czerwca 1922.

Oddział II.

Nr 17564 /II. Inf/II/D/3

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

Szt.Gen.tel.148.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
8734 J5
Wpłynęło dn. 26. VI 1922 roku
Wyszło dn. 1. VII 1922 roku
Załączników 1.

w Warszawie.

W załączeniu przesyłam do wiadomości odpis raportu Attache
Wojsk. w Bukareszcie z dnia 10.VI. b.r. L.431/22.

1 załącznik:

Otrzymują:
Szeft Szt.Gen.
I.Zast. Szefa Szt.
II. " " "
Gabinet Ministra
Biuro Scisłej Rady Woj.
Gen.Adjut.Nacz.Wodza
Attache w Paryżu

Szeft Oddz.II.Szt.Gen:

MATUSZEWSKI

Ppłk.p.d.Szt.Gen.

ATTACHE WOJSKOWY
PRZY POSELSTWIE POLSKIM
W BUKARZESTCIE.

Bukareszt, dnia 10. czerwca 1922

L. 431/22.

Wiadomości o konwencji wojsk.
rumuńsko-francuskiej.

O d p i s o.

DO

ODDZIAŁU II. SZTABU GŁÓWNEGO N.S. WOJSK.

W a r s z a w a .

Podaje do wiadomości Sztabu Generalnego, że od pewnego czasu krążą tutaj nieoficjalne pogłoski o zawarciu konwencji wojskowej rumuńsko-francuskiej. Zekomo, konwencja ta miała być podpisana przez Bratianu w czasie jego ostatniego pobytu w Paryżu. Wiadomość pojawiła się w tut. dziennikach, oficjalnego jednak potwierdzenia dotąd nie mam, ani też szczegółów konwencji. Jakoby Francja zobowiązała się dostarczyć Rumunii materiały wojenne t.j. broń amunicję i ekwipunek i najprawdopodobniej również i kredytów wzmianka o współdziałanie Rumunii przeciwko bolszewikom. Zdeja się potwierdzać autentyczność tych wiadomości z jednej strony zarządzenia w kierunku zwiększenia siły frontu wschodniego rumuńskiego, nadto cały szereg zarządzeń zmierzających do polepszenia stanu armii pod każdym względem i wyjazd do Paryża gen. Petin'a celem omówienia z tam. N.S.W. ilości i jakości materiałów, ^{wojennych} którymi Francja może zasilić Rumunię. Fakt zawarcia konwencji zdeja się potwierdzać sam pobyt Bratianu w Paryżu i przedłużony pobyt w Francji Ministra Finansów, który omawia na miejscu sprawy pożyczki i kredytów.

H
BIENIANKA-DANCOSEWICKI ,ppłk.i.
Attache Wojskowy.

Za zgodność odpisu:

Podręcki kpt.

Podręcki kpt.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

8739 J5
Warszawa, dn. 21. czerwca 1922 r.

Oddział II.

Nr 17567 / II. Inf./II.D.
Tel. wewn. Nr. 148.

DO

TAJNE

ADJUTANTURY GENERALNEJ N. WODZA.

w Belwederze.

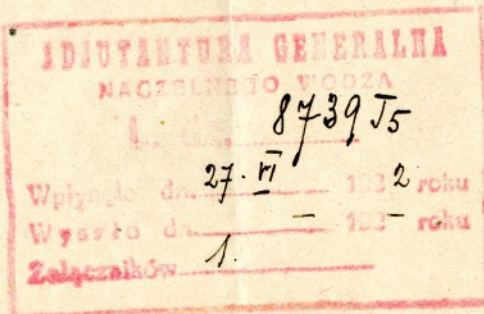
W załączeniu przesyłam do wiadomości wyciąg z
raportu Att. Wojsk. w Bukareszcie z dnia 7.VI.r.b.
za L.412/22.
1 załącznik.

O t r z y m u j a :

Gen. Adjut. N. Wodza.
Gabinet Ministra,
Dep. V. M. S. Wojsk.
Biuro Sc. R. Wojennej.

Szef Oddziału II. Szt. Gen.

Matuszewski
Ppłk. p. d. Szt. Gen.

ATTACHE WOJSKOWY
PRZY POSELSTWIE POLSKIM
w Bukareszcie.

Bukareszt 7. czerwca 1932 r.

Do

Oddziału II. Sztabu Generalnego

L. 412/32.

M.S. Wojsk.

SYTUACJA WOJSK RUMUNSKICH
W BESARABJI.

W a r s z a w a.

W ślad za tut. Nr. 368/22. z dn. 16. maja, donoszę, że ugrupowanie wojsk rumuńskich w Besarabji zostało wzmocnione dalszemi oddziałami. Obecnie sytuacja w Besarabji przedstawia się jak następuje:

8. dyw. piech.	Sztab Ezerniowce,
Grupa mieszana "Chocim"	- Sztab Lipcany,
7. dyw. piech.	- Sztab Bielecy,
3. dyw. piech.	- Sztab narazie jeszcze w Kiszyniowie,
ma przejść do Jass.
6. dyw. piech.	- Sztab Tarutino,

Oddziały przybyłe do Besarabji:

10. dyw. piech.,	- Sztab w Kiszyniowie /dywizja zgrupowała się 21.V./, zajęła odcinek
3. dyw. piech., |
|------------------|---|

Skład 10. dyw. piechoty: 19. bryg. piech. = 23 i 39. p.p.
20. " " = 33 i 38. p.p.
10. " art. = 3. i 20. p.art.

6. bryg. Vanatorów - Sztab w Kiszyniowie, oddziały w rejonie Kiszyniowie - Bendery. W składzie 10. p. Van. ze sztabem w Kiszyniowie, który przybył z Izmailu 10. maja i 7. p. van., który już poprzednio był w Kiszyniowie.

1. dyw. jazdy rosiorów - sztab w Kiszyniowie /przybył z Brasso-
wa/. Do Besarabji przybyły tylko 2 brygady: 1. bryg. = 1.
i 10. p.j. i 2. bryg. = 4. i 9. p.j. Miejsca postoju sztabów
pułków w Bujukanach i Straszenach pod Kiszyniowem. W
każdym pułku około 1.000 szabel. 3. bryg. j. pozostała się
nadal na granicy węgierskiej.

1. dyw. Vanatorów: przybyła około 15-21 maja z Transylwanji.

Sztab dywizji

Sztab Dywizji w Oknicy. Nie zajmuje odcinka na froncie. Jest w rezerwie na tyłach 7.dyw.piech. i grupy operacyjnej

"Chocim" skład: 1.bryg.van. = 1. i 18.p.van.

3.bryg. " = 5. i 19.p.van.

22. " art. = 28/3 bis haub. i 29/4 bis.haub.

2.dyw.jazdy rosiorów: sztab - Bielcy. Przybyła z Jass w początku maja w składzie 3-ch brygad: 4 bryg.j. = 2. i 3.p.j. i 5. " j. = 6. i 7.p.j. rozlokowana w północnej Besarabji. 3-cia brygada tej dywizji /6. bryg./ weszła w skład grupy mieszanej "Chocim".

Mieszana grupa "Chocim" - sztab grupy w Lipkanach. Skład grupy:

57.bryg.piech. /bukowińska / = 113. i 114 p.p.

16. " " = 29. i 37.p.p. /wydzielona z 8-ej dyw.p./

7. " vanatorów = 4. i 8.p.p. vanatorów -

6. " jazdy rosiorów = 8. i 11.p.j.res.

brygada artylerji /niewiadomej formacji/.

WYCOFANE 3.dyw.piech. NA TYŁY: dywizja czeka rozkazu wycofania się na linię Ungheny-Jassy-Husi. Dowództwo wojsk Besarabji poczyniło starania celem pozostawienia dywizji w rejonie Kiszyniowa. W razie odmowy - Sztab dywizji przejdzie do Jass.

W załączeniu przesyłam szkic sytuacyjny. Podana na podstawie informacji tut.Sztabu Generalnego w poprzednim szkicu /Nr.368/22/ 3.bryg.vanatorów pozostaje nadal na granicy węgierskiej i do Besarabji nie przybyła. Onyłka ta była spowodowana fałszywym informowaniem mnie przez tut.Sztab Generalny.

Obecną sytuację wojskową w Besarabji należy uważać za definitywną, barazie bowiem dalsze przerzucanie wojsk ku granic. Dniepru nie są przewidziane.

Według dokładnie przeprowadzonego wywiadu 1.dywizja vanatorów została przerzucona z granicy węgierskiej na północny odcinek Besarabji w sposób oznaczony na załączonym shemacie /zał.3./Dywizja była średnio w drodze 10-15 dni. Dokładne daty wylądowania się nie są znane.

DEFILADA WOJSK RUMUNSKICH.

Z powodu Rumuńskiego święta narodowego, przypadającego na dzień 10. maja st. st. odbyła się defilada wojsk przed Następcą Tronu, Ks. Karolem /Król był nieobecny z powodu wyjazdu do Aten/, generalicją i Attaches Wojskowymi obcych Państw w obecności Rządu, dworu i korpusu dyplomatycznego. Przedefilowały tylko oddziały tu-tejszego garnizonu. Defiladę rozpoczęły szkoły wojskowe /piechoty i saperów/ Zewnętrzny wygląd szkół bez zarzutu, wygląd dziarski, przemaszerowali we wzorowym porządku. Następnie 6. i 9. pułki vanatorów przedstawiające się bardzo dobrze tak pod względem wyszkolenia, jak również pod względem dziarskości i umundurowania. Pułki te, chociaż pod względem liczebności słabe, przedstawiają wyborowy materiał ludzki i robią bardzo dodatnie wrażenie. W ślad za strzelcami przeszły oddziały 4. dywizji piechoty, reprezentujące się znacznie słabiej od vanatorów, wyszkolenie względnie dobre, materiał ludzki dobry i młody, jaskrawie uwidaczniają się braki w umundurowaniu, które, nawet na paradę, nie było jednolite. Artylerja posiadała różne działa, niektóre przedwojenne, inne zaś zupełnie nowe. Dwie baterje były ciągnięte przez muły, reszta baterji przez konie otrzymane ostatnio od Niemców. Przewaga koni zbyt lekkich i małych dla wojny ruchomej. Utrzymanie i wygląd - niezłe. Następnie przemaszerowały: baon żandarmerji pieszej, pułk ciężkiej artylerji, spieszony bez dział i oddziały techniczne /auta pancerne, sekcja redaktorów i auta z artylerja zenitowa/. Wygląd oddziałów technicznych tak pod względem materiału ludzkiego, jak również technicznego - bardzo dodatni. Defiladę zamykał konny pułk eskorty królewskiej. Wobec tego, że prawie cała kawalerja jest zgrupowana w Besarabji i w defiladzie nie przyjmowała udziału, nie mogłem sobie wyrobić zdania co do jej wyglądu i sprawności. Ogólnie biorąc, defilada zrobiła dodatnie wrażenie, trochę psuła ogólny wygląd niejednolitość umundurowania. Prócz strzelców i żandarmerji, żołnierz naogół nikły i robi wrażenie fizycznie trochę słabego.

Za zgodność odpisu:

/-/ P e d r a c k i - kpt.

Jaworski
Pm

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

Nadz.

8740 J5

Warszawa, dn. 21. czerwca 1922 r.

Oddział II.

№ 17556 /II. Inf/II/D/3

TAJNIE

Szt.Gen.tel.148.

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

w Warszawie.

W załączeniu przesyłam do wiadomości raport Attache Wojsk.
w Bukareszcie w sprawie podróży b. prez. Ministrów p. Mitosa do
Sofji z dn. 11/VI. b. r. za L. 432/22.

1 załącznik:

Otrzymują:
Szef Szt. Gen.
Gen. Adjut. Nacz. Wodza
Gabinet Ministra

Szef Oddz. II. Szt. Gen:

[Signature]
MATUSZEWSKI

Ppłk. p. d. Szt. Gen.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
L. G. 8740 J5
Wpłyło dn. 27. VI 1922 r.
Wyszło dn. - 1922 r.
Zakładów 1.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PRZY POSELSTWIE POLSKIM

w Bukareszcie

O d p i s.

L. 432/22.

Podróż b. prezydenta Ministrów p. Witosa do Sofji.

DO

ODDZIAŁU II. SZTABU GENERALNEGO M. S. WOJSK.

W a r s z a w a.

Wyjazd do Sofji b. prezydenta Ministrów p. Witosa zrobił tutaj w prasie i opinii duże, niepokojące i raczej początkowo ujemne wrażenie. W prasie pokazało się kilka artykułów, komentujących ze zdziwieniem podróż pana Witosa do nieprzyjacielskiej stolicy, na zjazd ^{parhymy} w którym tutejsze stronnictwo ludowe nie brało udziału /przynajmniej oficjalnie/. W zestawieniu z zapowiedzianą wizytą Naczelnika Państwa w Bukareszcie, podróż pana Witosa do Sofji dawała podstawę do przypuszczeń o jakiejś machiawelistycznej polityce polskiej, prowadzonej na dwie strony. Dzięki inicjatywie naszego Posła i szybkiemu zorientowaniu się p. Witosa w sytuacji, opinia rumuńska została uspokojoną całkowicie wywiadem, który pan b. prezydent Ministrów, przejeżdżając przez Rumunję, podał do wiadomości dziennikarzom rumuńskim. Z okazji przejazdu p. Witosa przez Bukareszt miałem sposobność dowiedzieć się od niego o stosunkach, panujących w Bułgarii, która pod rządami Stambulijskiego / w całym słowa tego znaczeniu dyktatorskim / niebardzo jest daleką od bolszewizmu. Szczegóły tej sytuacji przemilczam w przekonaniu, że znana jest ona w całości Sztabowi Generalnemu zaznaczam tylko, że zdaniem p. Witosa Stambulijski niezaprzeczenie musiał zawrzeć jakąś umowę z bolszewikami / ~~potwierdza~~ potwierdzają to również źródła rumuńskie, twierdzące nawet, że w czasie zjazdu Rakowski znajdował się nawet w Bułgarii, co zresztą nie jest prawdą. Rzeczą najbardziej ciekawą jako wyraz ogólnego prawie niezadowolenia z wewnętrznego układu stosunków i z rozpaczliwego położenia politycznego jest stwierdzona przez p. Witosa abnegacja od ideałów niepodległościowych i chęć zlania się z Serbją w jedną całość państwową. Pragnienia te są równie silne w partjach zarówno prawicowych jak i lewicowych. Być może nawet, że zwracano się ze sprawą tą do pana Witosa i jego towarzyszy w chęci uzyskania

pośrednictwa polskiego w tym kierunku. Nadmieniam tutaj, że z okazji mego pobytu w Belgradzie na uroczystościach ślubnych starałem się wybadać jak do tej sprawy odnoszą się Serbowie. Odniosłem wrażenie, że z obawy na trudności jakie rząd serbski ma dziś z Kroatami i Słowencami w Belgradzie uważają tę rzecz za absolutnie niedopuszczalną z powodu niebezpieczeństwa nadmiernego zwiększenia opozycji, która mogłaby się przy takiej zmianie sił stać groźną dla wszystkich centralistycznych usiłowań i zabiegów obecnego rządu. Połączenie to jednak po latach kilku t.j. po spodziewanem skonsolidowaniu się obecnej Wielkiej Serbji - napewno jest brane w rachubę przez polityczne sfery serbskie.

/-/ WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI

Ppłk. i Attache Wojskowy

Za zgodność odpisu:

Pedracki
Pedracki kpt.

ferb
BS/5257.

Oryginał przesłano Wydziałowi:

D.S.P.

TELEGRAM SZYFROWY
PRZYCHODZĄCY

P. Skrzyński do Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w Warszawie.

Nr. 79.

8745J5
Bukareszt, dnia 25/7 1921.

Otrzym. dnia 27/7 1921. g. 9.

Król, który dziś incognito miał się dla kuracji udać do Francji,
opóźnia swój wyjazd do środy 27 b.m. podobno z powodu spisku na niego
przez podminowanie toru kolejowego koło Ardealu, Jurjewicz.

.....

ADJUTANT GENERALNA
MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH
8745J5
Wysłano dnia 3-VII roku
Wyšlo dnia - roku
Załączników

Belu

JK.